

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 1.1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1,349 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
 - 1.2 หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
 - 1.3 หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
 - 1.4 หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 26 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ตามลำดับชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้งหมด 1,349 โรงเรียน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973) กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ ± 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 309 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 618 คน เสร็จแล้วกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แต่ละแห่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ

ขนาดเล็ก นักเรียน 1-120 คน

ขนาดกลาง นักเรียน 121-300 คน

ขนาดใหญ่ นักเรียน 301 คนขึ้นไป

แล้วสุ่มตามวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็นรายสำนักงานการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

สพอ./สปก.	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนโรงเรียนแยกตามขนาด					
			ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองอุบลราชธานี	91	21	36	8	39	9	16	4
กุดข้าวปุ้น	29	7	9	2	15	4	5	1
เขมราฐ	65	14	16	3	35	8	12	3
โขงเจียม	28	6	15	3	10	2	3	1
เซิงใน	78	18	30	7	37	8	11	3
ขานุมาน	33	7	11	2	17	4	5	1
เดชอุดม	104	24	33	7	42	10	29	7
ตระการพิษผล	92	21	37	8	47	11	8	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สพอ./สปก.	จำนวน ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนโรงเรียนแยกตามขนาด					
			ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
			ประชากร ตัวอย่าง	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร ตัวอย่าง	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร ตัวอย่าง	กลุ่ม ตัวอย่าง
ตาลชุม	22	5	7	2	11	2	4	1
นาคะหลวย	35	8	6	1	21	5	8	2
น้ำยี่น	55	13	9	2	33	8	13	3
บุณฑริก	52	12	11	3	28	6	13	3
พนา	50	12	27	6	20	5	3	1
นิบล่ม้งสาธารณสุข	73	17	16	4	44	10	13	3
ม่วงสามสิบ	69	16	31	7	34	8	4	1
วารินชำราญ	81	19	25	6	44	10	12	3
ศรีเมืองใหม่	54	12	26	6	24	5	4	1
เสนางคณิคม	23	5	7	2	11	2	5	1
หัวตะพาน	43	10	22	5	17	4	4	1
อำนาจเจริญ	86	20	35	8	41	10	10	2
โพธิ์ไทร	33	7	11	2	21	5	1	-
สำโรง	54	12	27	6	26	6	1	-
ดอนมดแดง	17	4	4	1	11	3	2	-
ลืออำนาจ	26	6	11	2	12	3	3	1
สิรินธร	33	7	10	2	18	4	5	1
ทุ่งศรีอุดม	25	6	8	2	15	4	2	-
รวม	1,349	309	480	107	673	156	214	46

ชั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก 26 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลาง 26 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่ 22 โรงเรียน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเอกสาร จำนวน 74 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร รวม 4 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และปัญหาในการดำเนินงานใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งกำหนดแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายใน

โรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-

list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และปัญหาในการดำเนินงาน ใช้สำหรับครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติและผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน กำหนดแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list)
- ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)
- ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการให้การสนับสนุนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ใช้สำหรับหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

ฉบับที่ 4 แบบศึกษาเอกสาร ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของโรงเรียน ที่บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบบันทึกรายละเอียดของข้อมูลที่ศึกษา

2. วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นเอง ทั้ง 4 ฉบับ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ และแบบศึกษาเอกสาร 1 ฉบับ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี การสร้างเครื่องมือวิจัยดังกล่าวมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา และผลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดอุบลราชธานี จากนั้นได้สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษา

2.2 นำเครื่องมือวิจัยทั้ง 4 ฉบับ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำเครื่องมือวิจัยทั้ง 4 ฉบับ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องการนิเทศการศึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2.4 นำเครื่องมือวิจัยที่ได้รับคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และขอคำแนะนำความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5 จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยนำส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
2. การสัมภาษณ์ประชากรที่เป็นหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

แบบสอบถามทั้งหมด 618 ฉบับ ได้รับคืน 596 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.44 ดัง
ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	309	295	95.47
ครูผู้สอน	309	301	97.41
รวม	618	596	96.44

การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 28 คน ได้ข้อมูลครบทั้ง 28 คน
คิดเป็นร้อยละ 100

การศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้เดินทางไปศึกษาเอกสารด้วยตนเอง ทั้ง 74 โรงเรียน
ได้ข้อมูลครบ 74 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100



การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร มา
ตรวจสอบความสมบูรณ์แยกประเภท ตรวจสอบความถี่ และวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา
แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา
แจกแจงความถี่ และบรรยายเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{ค่าร้อยละของคำตอบ} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบคำถาม}}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย